

HE 160/2001 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain ja työmarkkinatuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia ja työmarkkinatuesta annettua lakia. Työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena maksettavan ylläpitokorvauksen taso tarkistettaisiin 5,05 eurosta 7 euroon päivältä. Erillinen majoituskorvaus ehdotetaan poistettavaksi. Työssäkäyntialueensa tai kotikuntansa ulkopuolella koulutukseen osallistuvalla maksettaisiin eräin edellytyksin ylläpitokorvaus korotettuna. Korotetun ylläpitokorvauksen suu-

ruus olisi 14 euroa päivältä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Hallituksen esitys on osa lainsäädäntökokonaisuutta, jolla pyritään jatkamaan työvoimapolitiikan uudistusta, ehkäisemään syrjäytymistä ja köyhyyttä sekä lisäämään työvoimapolitiisten toimenpiteiden kannustavuutta muun muassa etuuksia tarkistamalla.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) 15 §:ssä säädetään oikeudesta koulutustukeen. Lain 17 §:ssä säädetään muista koulutusaikaisista etuuksista. Työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla maksetaan ylläpitokorvausta koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista. Majoituksesta aiheutuneiden kustannusten korvauksena maksetaan eräin edellytyksin majoituskorvausta.

Työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) 10 §:n 1 momentin mukaan työmarkkinatuen saajan osallistuessa työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen hänen toimeentulonsa turvataan työmarkkinatuella. Pykälän 2 momentin mukaan työmarkkinatuen saajalle maksettavaan ylläpitokorvaukseen ja majoituskorvaukseen sovelletaan työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia.

mapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia.

Ylläpitokorvauksesta säädetään työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 17 §:n 1 momentissa. Ylläpitokorvaus on 30 markkaa päivältä. Majoituskorvausta maksetaan pykälän 2 momentin mukaan kotikuntansa tai työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen osallistuvalla. Etuuden saamisen edellytyksenä on lisäksi, että opiskelija esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista. Majoituskorvaus on 30 markkaa päivältä.

Ylläpitokorvauksen ja majoituskorvauksen suuruus on muunnettu euromääräiseksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 17 ja 18 §:n muuttamisesta annetulla lailla (638/2001). Ylläpitokorvaus ja majoituskorvaus ovat kumpikin 5,05 euroa päivältä. Mainittu laki tulee voimaan 1 päivänä

tammikuuta 2002.

Työttömyysturvan peruspäivärahan määrä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeläisissä säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään. Peruspäivärahan tarkistus heijastuu eräisiin muihin etuuksiin, muun muassa työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavaan koulutustukeen. Sen sijaan ylläpito- ja majoituskorvauksen määrässä ei ole otettu huomioon kustannuskehitystä, vaan niiden suuruus on säilynyt muuttumattomana vuodesta 1993.

Eräänä työvoimapolitiikan uudistuksen jatkamisen tavoitteena on turvata niille työttömille mahdollisuudet osallistua työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin, joiden työmarkkina-asemaa toimenpiteet eniten parantaisivat. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että heidän taloudellisia mahdollisuuksiaan vastata toimenpiteestä aiheutuvista matka- ja muista kustannuksista parannetaan, ja työnhakijaa kannustetaan omaan aktiivisuuteen nykyistä enemmän.

Mainituin perustein ylläpitokorvauksen taso tarkistettaisiin 5,05 eurosta 7 euroon. Ylläpitokorvaus maksettaisiin lain 24 §:n 1 momentin mukaan edelleen viideltä päivältä viikossa.

Lisäksi erillisestä majoituskorvauksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Se yhdistettäisiin ylläpitokorvaukseen siten, että työssäkäyntialueensa tai kotikuntansa ulkopuolella koulutukseen osallistuvalla maksettaisiin ylläpitokorvaus korotettuna. Korotettu ylläpitokorvaus olisi 14 euroa. Työssäkäyntialueensa ulkopuolella koulutukseen osallistuvan osalta etuuden saamisedellytyksiä väljennettäisiin. Korotetun ylläpitokorvauksen edellytyksenä ei näissä tilanteissa olisi, että opiskelijalle syntyy majoituskustannuksia. Opiskelija voisi siten joko majoittua tilapäisesti opiskelun johdosta tai matkustaa päivittäin vakituisesta asunnossaan koulutuspaikkaan. Työssäkäyntialueellaan, mutta kotipaikkakuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen osallistuvalla maksettaisiin korotettua ylläpitokorvausta samoin edellytyksin kuin voimassa olevan lain mukaan maksetaan majoituskorvausta.

Työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 17 §:n 3 momentissa tarkoitet-

tuihin ulkomailla koulutukseen osallistuvalla maksettaviin ylläpito- ja majoituskustannusten korvauksiin ei ehdoteta muutoksia.

Lain 19 a, 22, 28, 29, 30 ja 32 §:ään sekä työmarkkinatuesta annetun lain 10 §:n 2 momenttiin tehtäisiin ehdotetuista muutoksista johtuvat tekniset muutokset.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ylläpitokorvaukset maksetaan valtion talousarvion momentilta 34.06.50 (Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut). Ylläpitokorvausta arvioidaan vuonna 2002 maksettavan 5 013 000 päivältä ja korotettua ylläpitokorvausta 555 000 päivältä. Etuuskien korotus lisää valtion menoja 11,954 miljoonalla eurolla (71 miljoonalla markalla). Etuudet eivät ole veronalaista tuloa. Asumistuki- ja toimeentulotukijärjestelmissä etuudet ovat niin sanottua etuoikeutettua tuloa. Siten ehdotetulla muutoksella ei ole vaikutusta verojen ja maksujen tuottoon eikä myöskään asumistuki- tai toimeentulotukimenoihin.

Ylläpitokorvauksen tason nostaminen lisää opiskelijan käytettävissä olevia tuloja noin 42 eurolla (250 markalla) kuukaudessa. Korotettuun ylläpitokorvaukseen oikeutetun käytettävissä olevat tulot lisääntyvät nykytilaan verrattuna noin 84 eurolla (500 markalla) kuukaudessa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työministeriössä virkatyönä. Esityksen valmistelun yhteydessä on kuultu keskeisten työmarkkinoiden keskusjärjestöjen ja Kansaneläkelaitoksen edustajia.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Hallituksen esitys on osa lainsäädäntökonaisuutta, jolla pyritään jatkamaan työvoimapolitiikan uudistusta, ehkäisemään syrjäytymistä ja köyhyyttä sekä lisäämään työ-

voimapolitiittisten toimenpiteiden kannustavuutta muun muassa etuuksia tarkistamalla. Esityksellä on liittyviä ja yhtymäkohtia erityisesti ehdotettaviin muutoksiin, joilla työmarkkinatukeen liittyviä lapsikorotuksia korotetaan, työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin liittyviä ylläpito- ja muiden kustannusten korvauksia tarkistetaan, eräiden työllistämistukien saamisedellytyksiä väljennetään ja työnhakusuunnitelman laatua ja merkitystä työmarkkinatuen ja työttömyyspäivärahan saamisedellytyksenä korostetaan. Hallitus an-

taa esitykset laeiksi työmarkkinatuesta annetun lain, työvoimapalvelulain ja työttömyysturvalain muuttamisesta erikseen.

5. Voimaantulo

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/1990) 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 a §, 22 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 momentti, 29 §, 30 §:n 1 momentti ja 32 §,

sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 1 ja 2 momentti laissa 638/2001, 19 a ja 32 § laissa 966/2000, 22 §:n 2 momentti laissa 332/1997, 28 §:n 1 momentti ja 29 § laissa 1479/1992 ja 30 §:n 1 momentti laissa 558/1998, seuraavasti:

17 §

Muut koulutusaikaiset etuudet

Opiskelijalle maksetaan korvausta koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista (*ylläpitokorvaus*) 7 euroa päivältä.

Opiskelijalle, joka osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 14 euroksi päivältä. Korotettu ylläpitokorvaus maksetaan myös opiskelijalle:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

19 a §

Ylläpitokorvauksen saamisen rajoitukset

Opiskelijalle, joka ei saa koulutustukea eikä työmarkkinatukea, ei makseta ylläpitokorvausta.

Koulutusaikaisilta lomajaksoilta ei makseta ylläpitokorvausta. Etuudet kuitenkin maksetaan siltä ajalta, kun opiskelija lomajakson

aikana on koulutukseen kuuluvassa työharjoittelussa, jollei 1 momentista muuta johdu.

22 §

Päätös

Ylläpitokorvausta koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös kuitenkin vain, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle seitsemän päivän kuluessa asianomaisen saatua ratkaisusta tiedon. Muussa tapauksessa ratkaisu jää pysyväksi.

28 §

Etuuden ulosmittaus ja takaisinperintä

Perustukea ja ylläpitokorvausta ei saa ulosmitata.

29 §

Etuuden veronalaisuus

Ylläpitokorvaus ja 27 §:n mukaiset etuudet eivät ole veronalaista tuloa.

30 §

Opintososiaalisten etuuksien rahoitus

Ansiotuen rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998). Perustuki ja sen lapsikorotukset, perusturvaa vastaava valtionosuus ansiotuista ja ylläpitokorvaukset maksetaan valtion varoista talousarviossa asianomaisen ministeriön hallinnonalan pääluokassa tarkoitukseen osoitetulla määrärahalta. Määrärahan mitoituksessa otetaan huomioon edellä mainitun lain 23 §:n mukainen perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.

---

32 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, koulutukseen ja ylläpitokorvaukseen sovelletaan lisäksi, mitä työttömyysturvalain 28 §:n 6 momentissa, 29 §:n 1 momentissa sekä 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a ja 46 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahasta ja työttömyysturva-asiasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2002.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työmarkkinatuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työmarkkinatuesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1542/1993) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1705/1995, seuraavasti:

10 §

*Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen
osallistuminen*

ylläpitokorvauksesta sekä majoittumiskustannusten korvaamisesta säädetään työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (763/90).

Työmarkkinatuen saajalle maksettavasta

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Työministeri *Tarja Filatov*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/1990) 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 a §, 22 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 momentti, 29 §, 30 §:n 1 momentti ja 32 §,

sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 1 ja 2 momentti laissa 638/2001, 19 a ja 32 § laissa 966/2000, 22 §:n 2 momentti laissa 332/1997, 28 §:n 1 momentti ja 29 § laissa 1479/1992 ja 30 §:n 1 momentti laissa 558/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

17 §

Muut koulutusaikaiset etuudet

Opiskelijalle maksetaan korvausta koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista (*ylläpitokorvaus*) 5,05 euroa päivältä.

Opiskelijalle, joka osallistuu *kotikuntansa* tai työssäkäyntialueen ulkopuolella järjestettävään koulutukseen, maksetaan majoituksesta aiheutuneiden kustannusten korvauksena 5,05 euroa päivältä. Majoituskorvauksen maksaminen edellyttää, että opiskelija esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Ehdotus

17 §

Muut koulutusaikaiset etuudet

Opiskelijalle maksetaan korvausta koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista (*ylläpitokorvaus*) 7 euroa päivältä.

Opiskelijalle, joka osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen, maksetaan *ylläpitokorvaus korotettuna 14 euroksi päivältä. Korotettu ylläpitokorvaus maksetaan myös opiskelijalle:*

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan *kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;*

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

19 a §

Ylläpitokorvauksen ja majoituskorvauksen saamisen rajoitukset

Opiskelijalle, joka ei saa koulutustukea eikä työmarkkinatukea, ei makseta ylläpitokorvausta eikä majoituskorvausta.

Koulutusaikaisilta lomajaksoilta ei makseta ylläpitokorvausta eikä majoituskorvausta. Etuudet kuitenkin maksetaan siltä ajalta, kun opiskelija lomajakson aikana on koulutukseen kuuluvassa työharjoittelussa, jollei 1 momentista muuta johdu.

22 §

Päätös

Ylläpitokorvausta ja majoituskorvausta koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös kuitenkin vain, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle seitsemän päivän kuluessa asianomaisen saatua ratkaisusta tiedon. Muussa tapauksessa ratkaisu jää pysyväksi.

28 §

Etuuden ulosmittaus ja takaisinperintä

Perustukea, ylläpitokorvausta ja majoituskorvausta ei saa ulosmitata.

29 §

Etuuden veronalaisuus

Ylläpitokorvaus, majoituskorvaus sekä 27 §:n mukaiset etuudet eivät ole veronalaista tuloa.

19 a §

Ylläpitokorvauksen saamisen rajoitukset

Opiskelijalle, joka ei saa koulutustukea eikä työmarkkinatukea, ei makseta ylläpitokorvausta.

Koulutusaikaisilta lomajaksoilta ei makseta ylläpitokorvausta. Etuudet kuitenkin maksetaan siltä ajalta, kun opiskelija lomajakson aikana on koulutukseen kuuluvassa työharjoittelussa, jollei 1 momentista muuta johdu.

22 §

Päätös

Ylläpitokorvausta koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös kuitenkin vain, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle seitsemän päivän kuluessa asianomaisen saatua ratkaisusta tiedon. Muussa tapauksessa ratkaisu jää pysyväksi.

28 §

Etuuden ulosmittaus ja takaisinperintä

Perustukea ja ylläpitokorvausta ei saa ulosmitata.

29 §

Etuuden veronalaisuus

Ylläpitokorvaus ja 27 §:n mukaiset etuudet eivät ole veronalaista tuloa.

30 §

Opintososiaalisten etuuksien rahoitus

Ansiotuen rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998). Perustuki ja sen lapsikorotukset, perusturvaa vastaava valtionosuus ansiotuista, ylläpitokorvaukset ja majoituskorvaus maksetaan valtion varoista talousarviossa asianomaisen ministeriön hallinnonalan pääluokassa tarkoitukseen osoitetulla määrärahalta. Määrärahan mitoituksessa otetaan huomioon edellä mainitun lain 23 §:n mukainen perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.

---

30 §

Opintososiaalisten etuuksien rahoitus

Ansiotuen rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998). Perustuki ja sen lapsikorotukset, perusturvaa vastaava valtionosuus ansiotuista ja ylläpitokorvaukset maksetaan valtion varoista talousarviossa asianomaisen ministeriön hallinnonalan pääluokassa tarkoitukseen osoitetulla määrärahalta. Määrärahan mitoituksessa otetaan huomioon edellä mainitun lain 23 §:n mukainen perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.

---

32 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, koulutukseen, ylläpitokorvaukseen ja majoituskorvaukseen sovelletaan lisäksi, mitä työttömyysturvalain 28 §:n 6 momentissa, 29 §:n 1 momentissa sekä 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a ja 46 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahasta ja työttömyysturvaasiasta.

32 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, koulutukseen ja ylläpitokorvaukseen sovelletaan lisäksi, mitä työttömyysturvalain 28 §:n 6 momentissa, 29 §:n 1 momentissa sekä 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a ja 46 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahasta ja työttömyysturvaasiasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työmarkkinatuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työmarkkinatuesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1542/1993) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1705/1995, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuminen

 Työmarkkinatuen saajalle maksetaan korvausta koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista (*ylläpitokorvaus*) sekä majoittumiskustannuksista (*majoituskorvaus*) siten kuin asetuksella säädetään. Ylläpito- ja majoituskorvaukseen sovelletaan lisäksi, mitä niistä työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (763/90) säädetään.

Ehdotus

10 §

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuminen

Työmarkkinatuen saajalle maksettavasta ylläpitokorvauksesta sekä majoittumiskustannusten korvaamisesta säädetään työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (763/90).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.
